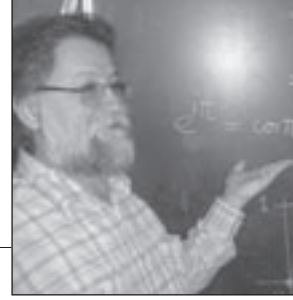

Matematik Dünyası'ndan

md@math.bilgi.edu.tr

Giderek daha fazla çocuk ve genç eğitim görüyor, okur yazar sayısı ve ülkenin ortalama eğitim ve bilgi düzeyi artıyor. Demek ki eğitim giderek demokratikleşiyor. Bu da kimsenin karşı çıkamayacağı kadar iyi bir şey.

Ama “giderek daha fazla çocuk ve genç eğitim görüyor” cümlesi eksik ve eksik olduğu için de yanıltıcı. Doğrusu şöyle olmalıydı: Giderek daha fazla çocuk ve genç **aynı** eğitimi görüyor. Çünkü eğitim sistemimizin yapısı merkezi. Her şey Ankara’da belirleniyor. Sadece müfredat değil, eğitim sisteminin ilke ve yöntemlerinden öğretmenlerin düzeyine, kitapların sayfa sayısından okulların fiziksel koşullarına ve öğrenci ve öğretmenlerin giyim kuşamına kadar eğitimle ilgili her şey tek elden belirleniyor.

Herkesin aynı eğitim sisteminden geçmesinin sakıncası belli: Bireylerin aynı boyutta düşünmelerine, sivriliklerinin, özgünlüklerinin, yaratıcılıklarının törpülenmesine, birbirlerine benzemesine yol açar. Ama tek tip eğitim sisteminin bana kalırsa bundan çok daha vahim bir sonucu var: Ne kadar çok kişi aynı tip eğitimden geçerse, eğitimin düzeyi o kadar düşer, eğitim o kadar vasatlaşır. Bunun nedeni gayet basit: Binler için müfredat hazırlamak başka, yüzbinler için başka, milyonlar için başka... Eğitilen kişi sayısı binlerden milyonlara fırladığında, eğitime yeni katılanların seviyesi ister istemez diğerlerinden daha düşük olur ve yeni sistem milyonların ortalama zekâsına, karakterine, yapısına, kapasitesine, düzeyine adapte olmak zorunda kalır.

Örneğin, zorunlu eğitim 5 yıldan 8 yıla çıktığında eğitilenlerin ortalama seviyesi düşmüştür, çünkü zorunlu olmadıkça eğitim görmeyeceklerin seviyesi, zorunlu olsa da olmasa da zaten eğitim göreceklerin seviyesinden doğal olarak daha düşüktür. Bu yüzden sınıfın ortalama seviyesi yeni katılanlarla birlikte anında düşer. Müfredat ve genel eğitim anlayışı da, öğrencilerin seviyesine ayak uydurmak için bir iki yıl içinde değişir. Doğrusu da budur... Doğru ama yanlışın doğrusu...

Özetle söylemek gerekirse, merkezi eğitim sistemi ancak vasat insan fabrikası olarak nitelendirilebilir.

Ülkemizde eğitimin tek tip olmasının nedeni hiç kuşkusuz siyasidir. Devlet vatandaşına ve öğretmenine güvenmemektedir. Özgürlük tanısa, kimbilir çocuğun beynine neler neler, hangi hurafeler ve sapkın ideolojiler sokacaklardır; iyisi mi eğitimi tek elden ben belirleyeyim diye düşünür devlet.

Bu tamamen yabana atılacak bir kuşku değildir doğrusu. Mutlaka özgürlükten yararlanmak isteyen karanlık kafalılar, sapık fikirliler, cahil cühela çıkacaktır. Öte yandan eğitime özgürlük tanımak demek, eğitimin tamamen başıboş kalması anlamına gelmez. Denetim mekanizmaları sonuç olarak devletin elinde.

Benim düşüncem yazının tonundan belli: İyi, doğru ve güzel önünde sonunda mutlaka kazanır, yeter ki farklı düşüncelerin, yaklaşımların, yaşam ve varoluş biçimi ve felsefelerinin önü kapatılmasın, onlara bir şans tanınsın. Özellikle var olan sistem hiç de gurur duyulacak bir durumda değilse ve iyileşme ihtimali de yakın ya da uzak gelecekte görünmüyorsa.

Ali Mesur